

פילד-מרשל לורד מונטגומרי

המצביא

תכונותיו של מצביא. מצביאים שרוחם נופלת עליהם שעה שהענינים אינם מתנהלים למישרין, אשר אין להם המרץ הדרוש בשביל להביא לידי כך שיתבצעו הדברים הטעונים ביצוע, ואשר חסרים להם החלטת-תקיפה, רוח-איתנה ועוז-נפשי הדרושים בשביל להביא את תוכניתם עד לידי גמר מוצלח — חסרי ערך הם. לאמיתו של דבר גרוועים הם מחסרי-ערך — הם המהווים סכנה: כיון שכל סימן לרתיעה או היסוס, שעה שגורל-הקרב נתון בכף המאזניים, הריהם ניכרים ומכריעים את הכף לרעתם. אין לך מערכה לכל אורכו של סולם-הפיקוד שאבדה בטרם סבר כך המצביא.

לולא עמדתי איתן ותבעתי במפגיע, כי תכניתי תבוצע עד תום — לא היינו מנצחים במערכת אל-עלמין.

המצביא ו"משיאי-העצות". עלי להזכיר את העצות הרבות שניתנו לי בלי הרף מצד כל ברי-בירב, כיצד עלי לנהל את המערכה, ומה צריך להיות המהלך הבא שלי, וכיו"ב. משער אני שכך נהגו באלה שקדמו לי בפיקוד על הארמיה-השמינית, ויכול להיות שאלה קיבלו זאת.

בערך באמצע חודש נובמבר 1942 כתבתי לראש המטה-הכללי הקיסרותי, ומתוך אותו מכתב הנני מצטט את הפסקה הבאה:

"לדעתי, אחת הנקודות המענינות ביותר בעסק זה של עשית-מלחמה היא, כיצד מנסות הבריות לערער את בטחונך במה שהנך עושה, ולתת לך להבין כי תכניתך אינה טובה וכי מוטב לך לעשות כזאת, או כזאת. אילו הייתי ממלא אחר כל העצות שניתנו לי, הייתי נמצא עדיין שם, באזור אל-עלמין".

סוד הצלחתו של "מונטי". בראשית דברי הסברתי כיצד למדתי בעודי בבית-הספר כי מכל הסגולות הרבות הנחוצות בשביל להצליח — שתיים הן החיוניות: עבודה קשה ויושר מוחלט. לשתיים אלו ברצוני להוסיף עתה גם שלישיית — אומץ. כונתי לאומץ רוחני — לא לחשוש לומר, או לעשות, את הדברים שהנך מוצא אותם לנכונים.

על קצינים ומפקדים

ארבעת הסוגים. שמעתי על אותו מצביא גרמני אשר סיוג את הסיווג הכל-כולל הבא בדבר איכותם של קצינים — של קציני הצבא הגרמני, כנראה:

„אני ממיין את הקצינים לארבעה סוגים: הבון, השוטה, החרוץ והעצל. בכל קצין תמצאנה לפחות שתיים מתכונות אלו. הקצינים שהם גבונים וחרוצים מתאימים לתפקידי מטה רמים; כמובן אפשר להפיק תועלת מאלה שהגם שוטים ועצלים. האדם שהגו גבון ועצל גם יחד, מתאים לתפקידי הפיקוד הרמים ביותר; הוא גיחן במזג ובקור-רוח הנחוצים בשביל לטפל בכל מצב העלול להתעורר. אבל אותו קצין אשר הגו שוטה וחרוץ גם יחד — הלז מהוה סכנה ויש לסלקו מיד“.

הקצין שעם הגייסות-הלוחמים. בסופו של חשבון, הנצחון במערכה בא הודות ליוזמתם של הקצינים והחיילים המשרתים ביחידות-הלוחמות והודות לכושר-המעש שלהם; בלי סגולות אלו צפוי לך כשלון — ויהא הפיקוד-הגבוה משובח כאשר יהא.

תנופת המפקד. מרץ ותנופה לרוב — אלה נדרשים מצד כל הקצינים והמפקדים הבכירים. לא רק בחייל-הלוחם דרושה התלהבות-תוקפנית; חיונית היא לקצין, ובמיוחד לקצין ולמפקד הבכירים, חוסר-פעילות, והלך-רוח של „מתגונן“ — פשע הוא כי ימצאו בקצין; ויהא בכיר כאשר יהא.

המבחן המכריע. מבחן-המכריע של הקצין השואף לפיקוד-גבוה הוא יכולתו לתפוס במהירות את נתוני-היסוד של בעיה צבאית, להחליט חיש-מהר מה יעשה, להבהיר היטב לכל הנוגעים בדבר מה יש בכונתו להשיג וכיצד יעשה זאת — ואחרי כן לדאוג לכך כי מפקדי-המשנה אמנם יעסקו במלאכה.

בתחום תכנון ומבצעים

מלקחי ניהול מערכה. מבין כל הלקחים אשר למדתי באסכולה המחמירה של ניהול מערכה בפועל — ארבעת אלה תפשו תמיד מקום ראשון-במעלה במחשבותי: ראשית — הכרחי למצוא את היחס הנכון בין הרצוי מבחינה איסטרטגית לבין מה שאפשרי מבחינה טקטית עם הכוחות שלךשותך.

שנית — לשם כך יש צורך להחליט, עוד בטרם תונחת המהלומה ההתחלית, על סדר התפתחות המבצעים. בין השנים חייב להיות קיים יחס-גומלין ישיר.

שלישית — אם אגפוך ועורפך מובטחים — מעמדך נוח לקראת מערכה.

רביעית — הפשטות חיונית לתכנונם של מבצעים. משהנחת לסיבוכים להתגנב לתכנית. — כבר סיכנת את התוצאה.

ניצול נסיונם של מפקדים-לוחמים. אחד הלקחים אשר למדתי במלחמה הוא הצורך כי ב„סוד“ התכניות, שסומנו למבצעים עתידיים, יוכנסו בהקדם מפקדים-לוחמים בעלי-ניסיון; המאחר לעשות זאת עלול להחמיץ את האפשרות להכנסת שינויים בתכנית לעריכת המבצע.

הפעלת עתודות. משנתי הצבאית מושתחת על הפרת שיווי-משקלו של האויב — בעודי מקפיד לשמור על איווני-אני, תמיד תכננתי להביא לידי כך, שהאויב יטיל עתודותיו בחזית דחבה לסתימת הפרצות שנבעו בקווי-ההגנה שלו; ומשאילצתיו לכך — נהגתי להפעיל את עתודתי במהלומה נמרצת המושתחת בחזית צרה. ומשהפעלתי אותן, השתדלתי תמיד ליצור לי במהירות עתודות חדשות.